

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

October 2023 | LT

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

REDAKCIJOS SKILTIS

Redakcijos skiltis

Kartu kuriame ateitį

Mieli skaitytojai,

Šiame leidinio numeryje norėčiau papasakoti apie mūsų Komiteto tvirtą įsipareigojimą skatinti pokyčius ir sutelkti pilietinę visuomenę taip, kad ji formuotų Europos ateitį.

Kaip už komunikaciją atsakingas EESRK pirmininko pavaduotojas iš arti mačiau, kokias pokyčių skatinimo galias turi mūsų institucija. Jos stiprybė glūdi mūsų gebėjime ne tik nustatyti didžiausias problemas, bet ir įkvėpti kolektyvinius veiksmus.

Šiais metais EESRK nukreipė šią galią į dvi svarbias sritis: vandens apsaugą ir būsimus Europos Parlamento rinkimus.

Vanduo, gyvybės mūsų planetoje pagrindas, užima svarbią vietą mūsų Komiteto 2023 m. darbotvarkėje. EESRK parodė pavyzdį kaip pirmoji ES institucija, kuri prioritetą suteikė vandens klausimams su visapusiška ES strategija, orientuota į švaraus vandens išteklių apsaugą, tinkamą visiems naudingą vandens įvertinimą, galimų dėl vandens kylančių konfliktų sprendimą ir tvarios vandentvarkos skatinimą.

ES mėlynojo kurso iniciatyvą šiuo metu remia Europos Parlamentas ir pagrindiniai šios srities suinteresuotieji subjektai. Rugsėjo mėn. pirmininkės Ursulos von der Leyen ketinimų rašte, pridėtame prie pranešimo apie Sąjungos padėtį, kaip svarbus 2024 m. prioritetas buvo akcentuotas „hidrologinis atsparumas“ ir buvo paskelbta nauja vandens iniciatyva Europos žaliajame kurse. Tai rodo, kad vis labiau pripažįstama vandens svarba ir kad reikia imtis drąsių veiksmų spręsti mūsų vandens ištekliams kylančius uždavinius.

Dirbdami su suinteresuotaisiais subjektais ir pilietine visuomene esame pasiryžę užtikrinti, kad vanduo ir toliau išliktų gausiu

ištekliais ir būtų prieinamas ateities kartoms. Mūsų partnerystė su Ewa Ewart ir gilų įspūdį paliekantis jos filmas „Iki paskutinio lašo“ („Until the Last Drop“) yra susiję su mūsų įsitikinimu, kad kova už vandens apsaugą peržengia sienas ir jai reikia kolektyvinių veiksmų, kuriuose dalyvautų vandens srities organizacijos, menininkai ir asmenys.

Žvelgiant į ateitį mūsų dėmesys krypsta į 2024 m. Europos Parlamento rinkimus. Šie rinkimai yra ne tik demokratinis procesas, jie suteikia pilietinei visuomenei progą daryti įtaką politikai ir formuoti mūsų žemyno ateitį. Tuo tikslu EESRK komunikacijos departamentas jau dabar glaudžiai bendradarbiauja su kitomis ES institucijomis, ypač su Europos Parlamento komunikacijos generaliniu direktoratu, su kuriuo mes nuolat bendraujame ir kartu dirbame.

Todėl 2023 m. lapkričio 23–24 d. Bratislavoje rengiame seminarą, pavadintą „Europos Parlamento rinkimai 2024 m., kodėl turime balsuoti?“, kuriame apžvelgsime strategijas pilietinės visuomenės organizacijoms sutelkti ir užtikrinti, kad jų nariai kuo daugiau dalyvautų. Manome, kad sutelkimas yra bendra pilietinė atsakomybė ir esame pasiryžę aktyviai dalyvauti šiame procese, kad skatintume pozityvius pokyčius ir užtikrintume, kad pilietinės visuomenės balsas būtų išgirstas ir vertinamas.

Tokiomis aplinkybėmis, kai norima sutelkti Europos piliečius balsuoti birželio mėn. vykiančiuose Europos Parlamento rinkimuose, seminaras suteiks tvirtą platformą įtraukti į diskusijas įvairius pilietinės visuomenės veikėjus, kad dialogo kultūros dvasioje būtų galima paraginti juos į telkimo procesą įtraukti savo tinklus, kontaktus ir suinteresuotuosius subjektus.

Kviečiu Jus prisijungti ir padėti mums ką nors pakeisti. Kartu sukursime tvaresnę ir teisingesnę ateitį visiems.

Už komunikaciją atsakingas EESRK pirmininko pavaduotojas Laurențiu Plosceanu

REIKALAVIMŲ DATOS

2023 m. spalio 26 d., Briuselis

„Raginimas parengti ES mėlynąjį kursą“, aukšto lygio konferencija

2023 m. lapkričio 23–24 d.

Seminaras „Priartinti ES“ „2024 m. Europos Parlamento rinkimai. Kodėl balsuoti?“

2023 m. gruodžio 13–14 d., Briuselis

EESRK plenarinė sesija

TIESIAI PRIE REIKALO!

Mūsų rubrikos „Tiesiai prie reikalo!“ svečias – **Pierre Jean Coulon**, nuomonės „Individualus ir kolektyvinis pasigamintos energijos vartojimas kaip veiksnys kovojant už žaliąją ir energetikos pertvarką bei ekonominę ir socialinę pusiausvyrą“ pranešėjas. Šia nuomone savo iniciatyva Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas prisideda prie strateginių diskusijų dėl investicijų į energetikos infrastruktūrą, skirtą

individualiam ir kolektyviniam pasigamintos energijos vartojimui vykdant žaliąją ir energetikos pertvarką. Šios iniciatyvos tikslas – diskusijose dėl pasigamintos energijos vartojimo ir savos energijos gamybos didžiausią dėmesį skirti piliečiams, jei iš tiesų norima, kad šie reiškiniai taptų žaliosios ir energetikos pertvarkos bei ekonominės ir socialinės pusiausvyros svertais. (mp)

PIERRE JEAN COULON: „TAPKIME SAVO ENERGETIKOS APLINKOS DALYVIAIS“

Individualus ar kolektyvinis pasigamintos energijos vartojimas šiuo metu yra vienas iš nedaugelio, jei ne vienintelis atsakas į daugelį energetikos iššūkių: žalinti gamybą naudojant atsinaujinančiųjų išteklių – vėjo, saulės, vandens – energiją, mažinti energijos nepriteklį, kurį patiria daugiau kaip 80 mln. Europiečių. Tarpvyriausybė klimato kaitos komisija (IPCC) ir Tarptautinė energetikos agentūra reguliariai ragina plačiai diegti visas turimas nuo iškastinio kuro nepriklausomas technologijas, visų pirma naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijoms būdingas vietos matmuo, nes jos susiejamos su geografine vieta, kurioje yra diegiamos, ir jomis grindžiami įrenginiai gali būti statomi netoli vartojimo vietų. Todėl šių technologijų plėtra lemia elektros energijos vartojimo savoms reikmėms, t. y. tiesioginio vietoje pasigamintos energijos vartojimo, pagyvėjimą.

Iš tiesų jau keletą metų Europos ir visų pirma nacionaliniais teisės aktais, ypač aki kuriose šalyse, remiamas pasigamintos energijos vartojimas: tiek individualus, kai energija gaminama ant pastatų stogų įrengiant fotovoltines plokštes, tiek kolektyvinis, kai energetikos bendruomenės, vietos valdžios institucijos, kooperatyvai ir kt. įrengia fotovoltinių plokščių ar vėjo jėgainių parkus.

EESRK, be kita ko, savo nuomonėje ragina į šiuos procesus įtraukti kiekvieną pilietį, o valstybės, vietos ir regionų valdžios institucijas – remti susijusių projektų vykdytojus.

Pajėgumų sutelkimas ir kainų išlyginimas, kaip solidarumo veiksniai, padėtų priimti konkrečius sprendimus, kaip panaikinti energijos nepriteklį, dažniausiai patiriamą dėl didelių energijos kainų, kurias tenka mokėti daugeliui namų ūkių. Todėl turi būti skatinamos ne pelno iniciatyvos.

Siekiant kuo veiksmingiau valdyti šiuos procesus, visoje Europos Sąjungoje turėtų būti įdiegti išmanieji skaitikliai. Neturi būti daromas spaudimas ar visuotinai primetama pareiga diegti išmaniuosius skaitiklius. Šio rezultato turėtų būti siekiama švietimo priemonėmis, suteikiant vartotojams galimybę prisiimti realią atsakomybę už geriausią savo duomenų panaudojimą.

Taip pilietis iš tiesų taps savo energetikos aplinkos dalyviu.

„KLAUSIMAS ...“

„Klausimas ...“

Skiltyje „Klausimas...“ EESRK narių teiraujamės nuomonės apie temas, kurioms jie skiria savo kasdienį darbą Komitete. Šį kartą kalbėjome su Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyriaus nare ir nuomonės dėl darnaus vystymosi tikslų pranešėja **Maria Nikolopoulou**, kurios klausėme, kodėl šiai temai turėtų būti skiriama daug dėmesio būsimos Europos Komisijos darbe. Tiriama nuomonė „ES ir Darbotvarkė iki 2030 m. Stiprinti DVT įgyvendinimą“ buvo parengta ES Tarybai pirmininkaujančios Ispanijos prašymu.

Maria Nikolopoulou: „raginame imtis visa apiman ?ios strategijos darnaus vystymosi tikslams ? gyvendinti“

EESRK info: Kodėl darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimas turėtų tapti vienu iš pagrindinių būsimos sudėties Komisijos klausimų ir veiklos sričių?

Šios dienos yra itin svarbios pažangai įgyvendinant darnaus vystymosi tikslus (DVT), nes 2023 m. rugsėjo mėn. Niujorke vykusiame aukščiausio lygio susitikime DVT klausimais buvo siekiama pradėti naują spartesnio DVT įgyvendinimo etapą vadovaujantis aukšto lygio politinėmis gairėmis.

Tai, kad rugsėjo 13 d. pirmininkės Ursulos Von der Leyen pranešime dėl ES padėties nebuvo aiškiai paminėtas DVT įgyvendinimas, rodo, kad DVT nėra ES politikos pokyčių varomoji jėga. Juntama tam tikra spekuliacija DVT. Užuo laikę juos visuma, apibrėžiančia mūsų veiksmus siekiant sisteminių pokyčių, tiesiog priimame fragmentiškus sprendimus ir nurodome, kokį poveikį jie daro konkrečių tikslų įgyvendinimui.

Naujos sudėties ES Komisija turėtų rimtai atsižvelgti į politinį įsipareigojimą įgyvendinti DVT. Siekiant įgyvendinti Darbotvarkę iki 2030 m. reikia struktūrinių pokyčių, novatoriškų sprendimų ir vyriausybių, pilietinės visuomenės, įmonių ir tarptautinių organizacijų bendradarbiavimo. Mums reikia ilgalaikio transformatyvaus plano, kuris neapsiribotų 2030 m. EESRK ir kitos pilietinės visuomenės organizacijos nuo pat pradžių ragino parengti visa apimančią DVT įgyvendinimo strategiją. Tam reikia politinės valios ir įsipareigojimo ne tik tinkamai nukreipti turimus finansinius ir žmogiškuosius išteklius, bet ir restruktūruoti administracinį darbą ir vengti izoliuotų veiksmų.

Susiduriame su precedento neturinčiais potvyniais, sausromis ir miškų gaisrais. Mūsų akyse auga socialinė nelygybė, kuri skatina socialinius neramumus ir nusivylimą mūsų dabartiniais politikais ir politikos formuotojais. Matome, kaip stambūs ekonominės veiklos vykdytojai gerina savo padėtį rinkoje ir kaip mažiems subjektams tampa vis sunkiau ir sunkiau išgyventi. DVT įgyvendinimas yra vienintelis patikimas sprendimas visiems. Norint pasiekti DVT, reikia imtis kolektyvinių veiksmų, novatoriškų sprendimų ir iš naujo įsipareigoti kurti geresnį pasaulį dabartinėms ir būsimoms kartoms. Negalime leisti, kad mūsų ateitis būtų valdoma netikrumo.

ATSPŪKITE, KAS PAS MUS SVEČIUOJASI...

Netikėtas svečias

Mūsų naujienlaiškio rubrikoje „Netikėtas svečias“ kalbamės su išskirtinėmis kultūros, politikos, mokslo, medijų ir visuomeninio gyvenimo asmenybėmis, kurių darbas, ryžtas ir atsidavimas gali įkvėpti kitus žmones kurti savo pačių nepamirštas istorijas ir liudijimus.

Spalio mėn. viešnia – lenkų dokumentinių filmų kūrėja **Ewa Ewart**, kuri žiūrovus stebina drąsa, kinematografiniu smalsumu ir žurnalistine atsakomybe. Ji keliauja į pasaulio pakraščius, kur kiti nėra kojos nekelia, kad papasakotų apie žmones, kovojančius už geresnį gyvenimą – ar tai būtų karo frontas, ar kasdienė kova už švarią aplinką ir orų gyvenimą. Jos filme „Iki paskutinio lašo“ kalbama apie vandens sunaikinimo grėsmę ir žmonių, kuriems vanduo yra gyvybė, ryžtą ir pasiaukojimą.

Neseniai šis filmas pelnė Dovilyje vykstančio Žaliojo kino festivalio Didijj prizą, taip pat specialų Princo Rainerio III apdovanojimą Monte Karlo festivalyje. Filmą bus rodomas EESRK per mėlynajam kursui skirtą renginių ciklą. (ehp)

Ewa Ewart: „Turime sutelkti j?gas, kad išsaugotume m?s? brangiausi? turt? – gyvybiškai svarb? g?!? ir švar? vanden?“

EESRK info: Esate apdovanota žurnalistė ir kino filmų kūrėja, neretai nagrinėjate sunkias temas, tokias kaip karas ir žmonių likimai. Šį kartą Jūsų filmo tema – vanduo. Kodėl?

Ewa Ewart: Filme „Until the Last Drop“ (liet. „Iki paskutinio lašo“) pasakojama apie kitokį – t. y. kvailiausią koks gali būti – karą. Tai yra istorija apie pažangos vardan žmogaus paskelbtą karą gyvybės šaltiniui – vandeniui. Plačiaja prasme tai yra karas prieš gamtą. Dar labai seniai žmogus nusprendė, kad gyvenimas Žemėje turėtų vykti pagal jį ir gamtinė aplinka turi tarnauti jam ir jo interesams. Dėl šio įsitikinimo dabar mūsų planetos būklė yra apgailėtina.

Su kokiais sunkumais susidūrėte kurdamą šį filmą?

Kaip kurti dokumentinius filmus išmokau BBC televizijoje Londone. XX a. dešimtas dešimtmetis buvo dokumentinių filmų aukso amžius. Turėjome lėšų ir galėjome keliauti po pasaulį ir kurti filmus įvairiomis nepaprastai įdomiomis ir svarbiomis temomis. Dabar esu laisvai samdoma kūrėja ir mėgaujuosi tokio darbo suteikiama laisve. Tačiau kartais lėšų pritraukimas projektui gali pareikalauti daug jėgų ir laiko. Netgi pasakyčiau, kad šiuo metu pagrindinis mano iššūkis – gauti filmui lėšų. Visa kita, palyginti su tuo, yra tik smulkmena. Kai tik užsitikrinu biudžetą, visa kita man – daug žadanti ir įdomi patirtis. Dokumentinio filmo kūrimo procesą sunku nuspėti, todėl visada turiu planą „B“. Bet kokių atveju, aš visada sau sakau, kad tai bus puikus filmas. Kuriant filmą „Until the Last Drop“ didžiausias iššūkis buvo meteorologinės sąlygos. Beveik visą laiką filmavimas šešiose skirtingose šalyse vyko lauke ir laikantis griežto tvarkaraščio. Taigi bet kokie pikti orų pokštai mums galėjo daug kainuoti ir rimtai sutrikdyti suplanuotą filmavimą. Tačiau mums pasisekė.

Koks, Jūsų nuomone, galėtų būti kino pramonės vaidmuo didinant informuotumą ir skatinant imtis veiksmų vandens atžvilgiu?

Dokumentiniai filmai gali atlikti labai svarbų vaidmenį šviečiant žmones ir didinant jų informuotumą. Žurnalistinį išsilavinimą įgijau televizijos naujienų rengimo srityje, tačiau supratau, kad mano aistra – ilgesnės trukmės naujienų formatai. Dokumentiniai filmai man labai patinka dėl įvairių priežasčių, tačiau viena jų yra itin svarbi: dokumentinis filmas suteikia pakankamai erdvės parodyti, kas atsitiko ir kodėl. Jame užtenka laiko ir erdvės sukurti nuodugnų sudėtingų įvykių ir svarbių klausimų kontekstą ir pristatyti juos taip, kad būtų lengviau suprasti platesnei publikai. Pradėjusi kurti filmą „Until the Last Drop“ supratau, kad gana nemažai kino filmų kūrėjų jau yra sukūrę filmų vandens tematika. Viena vertus, tai mane padrašino, kita vertus, kilo įdomus iššūkis rasti naują ir dar neišnagrinėtą aspektą. Gerai sukurti filmai aktualiais klausimais gali ne tik šviesti, bet ir paskatinti žmones imtis veiksmų. Mūsų filmas jau daug kartų buvo pristatytas žiūrovams ir po seanso prie mūsų priėję žmonės klausdavo, ką jie galėtų padaryti. Tai teikia didelį pasitenkinimą.

Kas Jus pastūmėjo pasirinkti vandens temą?

2017 m. kūriau filmą apie tai, kaip naftos pramonė naikina atogrąžų miškus. Mums filmuojant Amazonės atogrąžų miškuose Ekvadore, vienos genties vadas mane nusivedė prie savo upės. Kai jis mūvėdamas baltą guminę pirštinę ranka perbraukė vandens paviršiumi, ji nusidažė juodai. Visą pirštinę dengė storas aliejinis sluoksniu. Tai man paliko stiprų įspūdį. Manau, kad tai buvo pirmoji dokumentinio filmo apie vandenį užuomazga.

Kodėl apie vandens problemas nėra viešai diskutuojama?

Viena to priežastis yra gana paprasta. Vanduo vis dar plačiai prieinamas ir mes jį laikome savaime suprantamu dalyku. Taip, vanduo užima didžiąją mūsų planetos paviršiaus dalį, tačiau upės, kurios yra pagrindinis švaraus ir gėlo vandens šaltinis, sudaro mažiau nei vieną procentą visų jo išteklių. Apie vandens nepriteklių patiriančius milijonus žmonių pirmiausia pranešama toje vietoje. Kažkodėl mes linkę manyti, kad su vandens problema susiduria tolimos šalys ir tai mūsų neliečia. Tikiuosi, kad mūsų filmas žmones supurtys ir jie supras, kad taip manyti yra absoliučiai klaidinga. Kita priežastis yra tai, kad už vandens taršos ir beatodairiško vandens išteklių eikvojimo slypinčios galingos lobistinės jėgos daro didžiulį poveikį politiniams sprendimams.

Laimei, yra ir keletas teigiamų ženklų, rodančių, kad pamažu suvokiame, jog turime keisti vandens išteklių valdymo būdus. Praėjusių metų kovo mėnesį pirmą kartą per keletą dešimtmečių įvyko JT konferencija vandens klausimais. Joje buvo aiškiai pripažinta, kad mes siaubingai vėluojame spręsti vandens problemas ir įgyvendinti su vandeniu susijusius tikslus, taip sukeldami grėsmę mūsų pačių išlikimui. Kiekvienais metais minėdami Pasaulio vandens dieną sau primename, jog turime veikti drauge, kad įveiktume vandens krizę, o kadangi vanduo vienija visus žmones, veiksmų turi imtis kiekvienas iš mūsų. Tikėkimės, kad ateityje tokių iniciatyvų bus dar daugiau.

Kas, jūsų nuomone, yra svarbiausia, ką žmonės turėtų žinoti apie vandens krizę?

Tai, kad mus ištiko vandens krizė, kad ji yra reali ir gilėja. Kiekvienas iš mūsų turėtų įsisaugoti, kad mums lieka vis mažiau laiko. Jei radikaliai nepakeisime vandens valdymo būdų, kai atsibusime, gali būti jau per vėlu. Tai yra viena iš mūsų filmo idėjų. Tikiuosi, kad į šią žinią įsiklausys tie, kurie krizę gali pažaboti, kol dar turime laiko. Vienas iš mūsų filmo veikėjų išskėlė klausimą: „Ar planeta palauks, kol mes pabusime?“

Kokią žinią norite perduoti Europos Sąjungai ir valstybėms narėms, taip pat piliečiams ir ypač jaunajai kartai?

Tai labai platus klausimas. Pirmiausia, norėčiau, kad kuo daugiau žmonių ES ir valstybėse narėse pamatytų filmą „Until the Last Drop“. Ir visai ne todėl, kad jį sukūriau aš. Kiekvieną kartą, kai filmas pristatomas žiūrovams, matau jo poveikį. Norėčiau, kad šis filmas pastūmėtų sprendimus priimančius asmenis padėti šiems aktyvistams kovoti už švarias ir sveikas upes. Apmaudu, kad labiausiai susiskaidžiusi upių sistema yra Europoje. Gėda, kad Italijoje, šalyje, kurios indėlis į Europos civilizaciją, yra toks didelis, teka labiausiai užteršta upė mūsų žemyne. Sarno upė, kuri anksčiau garbinta kaip dievybė, taip pat yra trečia pagal užterštumą upė pasaulyje. Mūsų pažangos ir vystymosi siekis šią upę pavertė dvokiančia atmatų duobe.

Ar dar yra vilties?

Žinoma, ir filme mes apie ją kalbame. Žmonės pradeda suvokti, kad liko mažai laiko pakeisti mūsų elgesį su vandeniu. Tai aktyvistai, kurie deda visas pastangas, kad būtų atitaisyta žmogaus jau padaryta žala vandeniui. Savo viltis sieju su šiais aktyvistais, jie pirmieji susiduria su šių problemų rimtumu. Tai – žmonės, gyvenantys prie upių, jų gyvenimas priklauso nuo upių ir jie pirmieji pajunta politikų sprendimų poveikį. Sprendimus priimančias asmenis turėtų iš jų pasimokyti. Norime, kad šis dokumentinis filmas taptų šviečiamąja priemone apie vandenį. Filmo bendraautoris ir jo propaguotojas Piotr Nieznański sukūrė programą „CodeForBlue“, skirtą mokytojams ir jaunimui. Netrukus sprendimus, kaip valdyti vandens išteklius, priims šiandienos jaunimas. Pagal dabartinę švietimo sistemą jaunimas neturi galimybių sužinoti visą tiesą apie vandens krizę. Norime užpildyti šią spragą. Jau pradėjome darbą, kad ši programa būtų įgyvendinama Lenkijoje.

Ką turėtume dabar daryti, kad išsaugotume planetą?

Mes visi turime susprogdinti savo individualų burbulą ir sutelkti jėgas, kad išsaugotume ir išmintingai valdytume mūsų bendrą ir brangiausią turtą – gyvybiškai svarbų gėlą ir švarų vandenį. Mūsų filme rodomo Kanados politiko iš Kvebeko provincijos Minganie savivaldybės, kuris remia vietos žmonių pastangas išsaugoti upę, nuomone, „žmonės nori praturtėti, manydami, kad tada jie bus laimingi. Vakarų šalių visuomenės ekonominė sistema yra grindžiama tokia mąstysena. Jei ir toliau taip suvoksime dabartinį

vystymąsi, mūsų regione ir kitur pasaulyje vykstantys pokyčiai mus pražudys“.

Ewa Ewart yra žurnalistė ir apdovanota kino filmų kūrėja, kurios specializacija – novatoriški ir įtaką darantys dokumentiniai filmai. Ji gimė ir užaugo Lenkijoje, tačiau didžiąją savo karjeros dalį dirbo BBC televizijoje Londone. Ji daug keliavo ir dirbo įvairiose šalyse, kur kūrė ir režisavo programas, pradedant žurnalistiniais tyrimais ir baigiant politiniais ir socialiniais stebimosios dokumentikos filmais. Savo filmuose ji atskleidė naujos informacijos, pavyzdžiui, apie korupciją Boriso Jelcino vadovaujamoje Rusijoje, slaptus kalėjimus Šiaurės Korėjoje, pilietinį karą Kolumbijoje ir slaptą bei neteisėtą CŽA specialiąją terorizmu įtariamų asmenų perdavimo programą. Jos dokumentiniuose filmuose papasakota ne viena giliai atmintyje išlikusi istorija, pavyzdžiui, apie Beslane įvykusią tragediją. Filmas buvo sukurtas minint teroristų išpuolį, kurio metu buvo nužudyta daugiau kaip 170 vaikų, pirmąsias metines. Antrajame filme E. Ewart parodė daugelio išsigelbėjusių vaikų vis dar patiriamą traumą praėjus penkeriems metams nuo šio baisaus įvykio.

EESRK NAUJIENOS

EESRK apžvelgs sėkmingą „Fur Free Europe“ („Kailiams Europoje – ne“) piliečių iniciatyvą?

2023 m. rugsėjo 20 d. EESRK surengė diskusiją, kurioje buvo aptarti Europos piliečių iniciatyvos „Fur Free Europe“ („Kailiams Europoje - ne“) pasiekimai. Šia iniciatyva ryžtingai raginama užtikrinti, kad šiame žemyne neliktų kailių, reikalaujant visiškai uždrausti kailinių žvėrelių auginimą ir kailių gaminių pardavimą Europos rinkose.

Iniciatyvą „Fur Free Europe“ parėmė net 1,5 milijono Europos piliečių. Per mažiau nei dešimt mėnesių iniciatyva surinko reikiamą parašų skaičių 18 valstybių narių. Šie skaičiai atspindi konferencijos dėl Europos ateities ir naujausios specialios „Eurobarometro“ apklausos rezultatus, nes abiejose šiose apklausose piliečiai aiškiai pritarė aukštesniems gyvūnų gerovės standartams.

„Dabartinis Europos Komisijos įsipareigojimas peržiūrėti gyvūnų gerovę reglamentuojančius teisės aktus per dabartinę jos kadenciją yra labai svarbi galimybė pasiekti, kad Europoje neliktų kailių“, – ragino Europos piliečių iniciatyvos organizatorė ir „Eurogroup for Animals“ kampanijos vadovė Elise Fleury.

Tam pritarė ir Europos Parlamento narė, Gyvūnų gerovės ir apsaugos jungtinės grupės pirmininkė

Tilly Metz: „Iniciatyvos „Fur Free Europe“ sėkmė rodo didelį piliečių susirūpinimą išnaudojamais gyvūnais ir

ragina ES imtis ryžtingų veiksmų. Šiuo atveju nepakaks vien tik pagerinti gyvūnų gerovės standartus. Atėjo laikas nutraukti šį žiaurų ir nereikalingą verslą“.

Spalio 12 d. Europos piliečių iniciatyva „Fur Free Europe“ bus pristatyta Europos Parlamento Žemės ūkio ir kaimo plėtros bei Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetų surengtame viešame klausyme. EESRK aktyviai dalyvaus šiame renginyje, siekdamas paremti šią iniciatyvą. Būsimoje EESRK nuomonėje taip pat bus konkrečiai aptarti nauji pasiūlymai dėl gyvūnų gerovės ir gyvūnų vežimo sąlygų, kuriuos Europos Komisija turėtų pateikti iki 2023 m. pabaigos.

EESRK pirmininkas **Oliver Röpk**e pasidžiaugė šios iniciatyvos sėkme ir pabrėžė: „Noriu atgaivinti aktyvų EESRK dalyvavimą Europos piliečių iniciatyvose ir suteikti piliečiams demokratinę galimybę daryti įtaką ES teisės aktams. Galite neabejoti, kad Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas ne tik atidžiai stebės su šiuo klausimu susijusius įvykius, bet ir aktyviai prie jų prisidės“.

[Daugiametei finansinei programai reikia platesnio užmojo ir daugiau lš?](#)

EESRK priėmė nuomonę dėl birželio mėn. Komisijos pasiūlytos 2021-2027 m. daugiametės finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūros. Komitetas mano, kad pasiūlymui trūksta užmojo, kad būtų galima tinkamai reaguoti į pagrindinius Europos iššūkius. Pasiūlymo trūkumams pašalinti reikalingi trumpalaikiai sprendimai. Netrukus turėtų prasidėti diskusijos dėl naujos daugiametės finansinės programos (DFP).

Pagal Komisijos pasiūlymą 50 mlrd. EUR numatyta skirti Ukrainos priemonei, 15 mlrd. EUR – migracijai ir išorės veiksams, 160 mlrd. EUR – investicijų platformai STEP, taip pat numatyta sukurti papildomą priemonę didėjančių palūkanų normų klausimui spręsti. EESRK kritikavo pasiūlymą dėl nepakankamo užmojo ir dėl to, kad jis nėra susietas su strateginiu prognozavimu. Komiteto nariai ragino aktyviau įtraukti

pilietinę visuomenę. Už biudžetą ir administravimą atsakingas Europos Komisijos narys **Johannes Hahn** pagyrė EESRK įtaką ir pabrėžė, kad būtinas ES bendradarbiavimas.

Kalbant apie Ukrainos priemonę, EESRK pritarė tam, kad Ukrainos atstatymui būtų naudojamas išaldytas Rusijos turtas, ir paragino priimti „didelį ilgalaikį įsipareigojimą“. Komiteto nariai pabrėžė, kad reikia užtikrinti teisinės valstybės principą ir pilietinės visuomenės dalyvavimą. EESRK išreiškė nusivylimą dėl to, kad platformai STEP skiriama minimali suma ir nepateiktas pasiūlymas dėl Europos suverenumo fondo. Komitetas paragino numatyti galimybę biudžetą pritaikyti ir suderinti su politiniais užmojais. EESRK ir toliau ragina sukurti platesnio užmojo finansavimo schemą ilgalaikiam ES konkurencingumui remti. (tk)

Teisinga Europa prasideda prie jos sienų?

Rugsėjo mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje EESRK nuodugniai išnagrinėjo Europos integruoto sienų valdymo strategiją ir paragino parengti bendrą strategiją, užtikrinti geresnį koordinavimą ir pagrindinių teisių apsaugą.

Europos sienų valdymo veiksmingumas svarbus ne vien tik saugumui. Be to, turime užtikrinti, kad būtų puoselėjamos vertybės, kuriomis grindžiama Europos Sąjunga. EESRK yra tvirtai įsitikinęs, kad mums reikia aiškaus plano, kaip pagerinti procesą prie mūsų išorės sienų.

Europos integruoto sienų valdymo strategija siekiama pagerinti ES ir agentūrų ir priemonių bei valstybių narių, kurioms pavesta vykdyti sienų valdymą, agentūrų ir priemonių koordinavimą. Be kita ko, reikia daug dėmesio skirti keitimuisi informacija ir bendros pasienio kultūros, užtikrinančios žmogaus teisių apsaugą, kūrimui.

Nors nacionalinės pasienio institucijos atlieka svarbų vaidmenį, EESRK reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad strategijoje nenurodomi nacionalinių pasienio institucijų įsipareigojimai. Nuomonės pranešėjas **Cristian Pîrvulescu** ir bendrapranešėjis **José Antonio Moreno Diaz** mano, kad svarbu, jog pagal Europos integruoto sienų valdymo sistemą kiekviena valstybė narė privalėtų parengti pagrindinių teisių planą sienų valdymo srityje, kuris papildytų FRONTEX veiklą.

Komitetas taip pat apgailėstauja, kad Europos integruoto sienų valdymo strategijoje nėra tinkamai pripažinta apgrėžimo praktika ir kad šis klausimas nėra deramai sprendžiamas ir prašo Komisijos parengti aiškius planus šiuo klausimu ir įpareigoti už sienų apsaugą atsakingas nacionalines institucijas vengti šios nepriimtinos praktikos. Pagarba pagrindinėms teisėms yra teisinis visų ES ir nacionalinių institucijų įsipareigojimas, todėl į jį turėtų būti atitinkamai atsižvelgta. ES užsienio politika ar bendradarbiavimo politika jokių būdu negali priklausyti nuo kilmės šalių bendradarbiavimo grąžinimo ir readmisijos procesuose. (gb)

EESRK paskelb? 2023 m. ES ekologini? iniciatyv? apdovanojim? laureatus iš Airijos, Vokietijos ir Austrijos

Rugsėjo 25 d. EESRK paskelbė laimėtojus trijose [ES ekologinių iniciatyvų apdovanojimu](#) kategorijose: geriausios ekologiško maisto perdirbimo MVI, geriausio ekologiško maisto mažmenininko ir geriausio ekologiško maisto restorano.

Antrus metus iš eilės šis renginys organizuojamas su Europos Komisija ir kitais partneriais, siekiant apdovanoti už išskirtinius pasiekimus ekologinės vertės kūrimo grandinėje. Visų kategorijų nugalėtojai dalyvavo [specialioje ceremonijoje](#), kurią Europos Komisijoje surengė už žemės ūkį atsakingas ES Komisijos narys **Janusz Wojciechowski**.

EESRK pirmininkas **Oliver Röpke** sakė: „EESRK jau daugelį metų aktyviai propaguoja tvaresnę ir įtraukesnę ES maisto politiką. Didžiuojuosi, kad

dalyvaujame šioje puikioje iniciatyvoje, kuri padeda kokybiškiems maisto produktams kasdien pasiekti vartotojus ir apima visus žemės ūkio maisto produktų grandinės etapus. Norėčiau pasveikinti šių metų ES ekologinių apdovanojimų laimėtojus ir padėkoti jiems už tai, kad dalijasi su mumis savo įkvepiančiais projektais.“

Nugalėtojai:

Geriausia ekologiškų maisto produktų MVI: [The Merry Mill](#), Vicarstown, Airija

The Merry Mill yra ekologiškas šeimos ūkis Airijoje – čia gaminami ekologiški maisto produktai be glitimo. Ūkio tikslas tiekti kokybiškus produktus, kurie ne tik maitintų kūną ir sielą, bet ir būtų tvarūs, nepaprastai skanūs ir, visų geriausia, nedarytų neigiamo poveikio aplinkai.

Geriausias ekologiškų maisto produktų pardavėjas: [Gut Wulksfelde \(Bioland\)](#), Tangstedt, Vokietija

„Gut Wulksfelde“ (Bioland) yra 600 m² ploto ūkininkų parduotuvė, kurioje jie parduoda savo ekologiškame ūkyje užaugintą produkciją. Ūkis turi 450 hektarų dirbamos žemės, kurioje auginama daugiau kaip 50 daržovių rūšių. Jame taip pat auginama mėsa, kiaušiniai, čia yra kepykla, kurioje kepama duona parduotuvei.

Geriausias ekologiško maisto restoranas ar maitinimo įmonė: restoranas „Luftburg“ [Kolarik im Prater GmbH](#), Viena, Austrija

Nuo 2021 m. Kolarike esantis „Luftburg“ buvo didžiausias visiškai sertifikuotas ekologiško maisto restoranas pasaulyje – jame buvo 1 200 vietų. Restoranas atidarytas 1992 m., jo filosofijos pagrindas – ekologinis ir socialinis tvarumas. (ks)

Sanglaudos politika 2.0. Stipresnės ir įtraukesnės Europos kėrimas

ES Tarybai pirmininkaujančios Ispanijos prašymu [EESRK pateikia išvalgų](#) apie sanglaudos politikos ateitį ir siūlo rekomendacijų dėl labiau pritaikomos, socialiai orientuotos „sanglaudos politikos 2.0“, kad būtų sprendžiami kintantys iššūkiai, pavyzdžiui, pandemija, klimato kaita ir skaitmeninė transformacija.

Europos sanglaudos politikos esmė yra tvirtas įsipareigojimas laikytis principo „nė vieno nepalikti nuošalyje“. „Raginame išsaugoti šią politiką, nepaisant jos trūkumų“,– teigia EESRK pranešėja **María del Carmen Barrera Chamorro**. „Pilietinės visuomenės partneriai yra pasirengę suderinti pastangas siekiant tvirtos ES investicijų politikos, kuri toliau grindžiama šiuo principu. Kadangi padėtis nuolat keičiasi, šis tvirtas principas tebėra Europai orientyras siekiant teisingesnės ateities.“

Bendrapranešėjis **David Sventek** pridūrė: „Siekiant sanglaudos tikslų, labai svarbu skatinti ES kompleksinių politikos sričių ir sanglaudos politikos sąveiką, suderinti visas politikos sritis su pagrindiniais ES tikslais ir pasiekti sinergiją.“

EESRK ragina parengti kryptingą, lengvai pritaikomą ES sanglaudos politiką, pabrėžiant nelygybės poveikį augimui ir konkurencingumui. Jis ragina mažinti skirtumus tarp valstybių narių, regionų ir miestų, daugiausia dėmesio skiriant labiausiai nukentėjusioms vietovėms. Labai svarbu teikti pritaikytą paramą įvairioms grupėms ir bendradarbiauti su socialiniais partneriais. EESRK pasisako už modernizuotą ir lanksčią sanglaudos politiką, kuria būtų išsaugotas MVĮ tvarumas ir remiamos strateginės technologijos didelėse įmonėse. Norint pasiekti tikrą konvergenciją, reikia didinti regionų atsparumą, atsižvelgti į vystymosi poreikius ir skatinti partnerystes siekiant įtraukesnės ir labiau prisitaikančios Europos.

ES ekonomikos atgaivinimas. EESRK s?km?s vizija

Reaguodamas į Komisijos teisėkūros rinkinį, kuriuo reformuojama Europos Sąjungos ekonomikos valdymo sistema, EESRK pateikė keletą itin svarbių rekomendacijų. Nors EESRK palankiai vertina ketinimą supaprastinti sistemą, jis pasisako už esminius šio pasiūlymo pakeitimus. Šios rekomendacijos pateikiamos itin svarbiu momentu, pabrėžiant, kad reikalingas subalansuotas, pritaikomas ir tvarus požiūris į ekonomikos valdymą ES.

ES susiduriant su įvairiais iššūkiais, pavyzdžiui, pandemija, geopolitiniais sukrėtimais ir klimato kaitos tikslais, EESRK pranešėjas **Javier Doz Orrit** ragina rengti lankstesnius fiskalinius ir struktūrinius planus įtraukiant nacionalines demokratines institucijas ir pilietinę visuomenę ir siūlo užtikrinti nuolatinį ES fiskalinį pajėgumą ir stipresnį ekonomikos valdymą. Nors EESRK palankiai vertina kai kuriuos šio teisėkūros rinkinio aspektus,

jis ragina atlikti esminių pakeitimų.

Bendrapranešėjis **Luca Jahier** ragina pradėti derybas dėl subalansuotos, užtikrinamos ekonomikos sistemos. Pagrindiniai pasiūlymai, be kita ko, yra: griežtas deficito mažinimo taisyklės pakeisti labiau konkrečiai pritaikytu požiūriu, persvarstyti automatines sankcijas ir suteikti nacionalinėms vyriausybėms galimybę dalyvauti rengiant fiskalinius planus. EESRK taip pat siūlo skirtingai vertinti žaliąsias ir gynybos investicijas, išplėsti viešųjų investicijų apibrėžtį ir iki 2026 m. sukurti ES fiskalinį pajėgumą. Viso proceso metu būtina užtikrinti įtraukų valdymą, kuriame dalyvautų socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir parlamentų atstovai.

EESRK vertinime nušviesta per pus? laikotarpio valstybi? nari? padaryta pažanga ?gyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemom?

EESRK priėmė vertinimo pranešimą dėl ES ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) - gyvybiškai svarbios 723,8 mlrd. EUR vertės priemonės, kuri buvo pradėta taikyti 2021 m. vasario mėn., siekiant padėti valstybėms narėms atsigausti po COVID-19 pandemijos. Šiame pranešime pateikiamos svarbios Vokietijos, Italijos, Latvijos, Portugalijos ir Rumunijos socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės organizacijų rekomendacijos dėl pilietinės visuomenės dalyvavimo įgyvendinant EGADP.

EESRK vertinime įvardijamos su EGADP veiksmingumu susijusios problemos, nurodant vėlavimus ir išreiškiant susirūpinimą dėl ilgalaikio įgyvendinimo perspektyvų lėšų panaudojimo, ribotos planų trukmės ir administracinių gebėjimų atžvilgiu. Pernelyg aukšti reikalavimai riboja MVĮ galimybes gauti lėšų. Nors pilietinė visuomenė mano, kad EGADP tikslai yra svarbūs, jų suderinimui su nacionalinėmis strategijomis reikia geresnio koordinavimo.

„Organizuota pilietinė visuomenė apgailestauja, kad plano rengimo ir įgyvendinimo procese trūksta skaidrumo, ir ragina užmegzti struktūrinį ir skaidrų dialogą, numatyti grįžtamosios informacijos kanalus ir užtikrinti iniciatyvų jos dalyvavimą pasitelkiant aktyviai veikiantį stebėsenos komitetą“, – paaiškino EESRK pranešėja **Elena Calistru**.

Pranešime rekomenduojama gerinti prieigą prie laiku pateikiamos ir išsamios EGADP informacijos, supaprastinti projektų įgyvendinimą, didinti projektų atrankos bei lėšų paskirstymo lankstumą ir sukurti veiksmingesnius privalomus ilgalaikio EGADP poveikio stebėjimo ir vertinimo mechanizmus, aktyviai dalyvaujant pilietinei visuomenei.

ES turi užtikrinti, kad pilietinė visuomenė būtų saugoma, o ne puolama

EESRK išreiškė griežtą kritiką ES dėl to, kad ji neužtikrina tinkamos paramos ir finansavimo pilietinės visuomenės organizacijoms, dirbančioms pagrindinių teisių, teisinės valstybės ir demokratijos srityse.

Rugsėjo 21 d. plenarinėje sesijoje vykusioje diskusijoje su Europos pilietinės visuomenės tinklo pirmininke **Gabriella Civico** EESRK atkreipė dėmesį į sunkią Europos pilietinės visuomenės organizacijų padėtį, nes jos patiria vis didesnę spaudimą – nuo finansinių suvaržymų iki šmeižto kampanijų ir įvairių veikėjų suderintų išpuolių, kuriais siekiama sumenkinti jų darbą ir patikimumą.

Be to, sudėtingiausiais socialiniais ir politiniais klausimais dirbančios pilietinės visuomenės organizacijos, pavyzdžiui, stebėtojų organizacijos arba organizacijos, skatinančios lygybę ir nediskriminavimą, paprastai susiduria su didžiausiomis finansavimo problemomis ir tai kelia didelį pavojų jų svarbiausiai misijai – išsaugoti demokratiją Europoje ir reikalauti, kad valdžioje esantys asmenys prisiimtų atsakomybę už savo veiksmus.

Plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje [Pilietinės visuomenės parama ir finansavimas pagrindinių teisių, teisinės valstybės ir demokratijos srityse](#) EESRK teigia, kad šią problemą būtina spręsti nedelsiant.

Šiuo tikslu EESRK siūlo sukurti specialią finansinę priemonę pilietinės visuomenės organizacijoms, dirbančioms žmogaus teisių ir demokratijos srityje ES. Taip pat reikėtų sukurti platformą žmogaus teisių gynėjams ES valstybėse narėse, panašią į gynėjų apsaugos platformą „Protect Defenders“.

Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas pilietinės visuomenės sektoriuje dirbančių asmenų, kurie dažnai patiria didelį stresą, keliantį didžiulį pavojų jų psichikos sveikatai, netinkamų darbo sąlygų ir nedidelių pajamų klausimams.

„Demokratijos krizės metu Europos institucijoms tenka didžiulė atsakomybė. Reikia ne tik gerų ketinimų. Reikia konkrečių veiksmų, kurie padėtų ugdyti Europos pilietinę visuomenę, taip pat ir šalyse kandidatėse“, – sakė nuomonės pranešėjas **Cristian Pîrvulescu**.

EESRK pirmininkas **Oliver Röpke** paskelbė, kad, atsižvelgiant į EESRK neseniai priimtą sprendimą į darbą įtraukti „plėtros šalių narius“, Komitetas nuo šiol taip pat stebės pilietinei visuomenei aktualius pokyčius narystės ES besitikinčiose šalyse. Šiuo tikslu planuojama išplėsti Pagrindinių teisių ir teisinės valstybės principų grupės, kuri nuo 2018 m. vykdo daug misijų į valstybes nares siekdama įvertinti pilietinės visuomenės organizacijų padėtį, įgaliojimus, kad jie apimtų ir ES šalis kandidatės.

„Negalime leisti, kad pagrindinės teisės, teisinė valstybė ir demokratija baigtųsi ties ES sienomis“, – sakė **Oliver Röpke**. (II)

Europos maisto produktų direktyvų peržiūra: vartotojų apsauga ir skaidrumo skatinimas

EESRK pabrėžia, kad sveikos ir tvarios mitybos skatinimas yra labai svarbus veiksnys siekiant gerinti žmonių sveikatą, išsaugoti ekosistemas, stiprinti visuomenę ir remti kaimo bendruomenes.

Šiems tikslams pasiekti reikalingas įvairiapusis požiūris, įskaitant tvarių produktų prieinamumo didinimą, žmonių švietimą sveikesnės mitybos klausimais, skatinimą keisti produktų sudėtį ir privalomo tam tikrų produktų kilmės ženklinimo išplėtimą. Įgyvendinant šiuos pokyčius būtina atsižvelgti į dabartinės visuomenės problemas ir vartotojų poreikius, kartu išlaikant konkurencingumą ir geras darbo sąlygas žemės ūkio maisto produktų sektoriuje.

„Nuomonėje pritariama Komisijos pasiūlymui nustatyti privalomą medaus mišinių kilmės ženklinimą, tačiau žengiamas dar vienas žingsnis pirmyn, reikalaujant nurodyti kiekvienai kilmės šaliai tenkančią medaus procentinę dalį, remiantis patikimo bandymo metodu. Pažymėtina, kad „suklastotą medų“ lengva aptikti, todėl tai pati skubiausia ES bitininkų apsaugos priemonė, kuri galėtų ir turėtų būti nedelsiant įgyvendinta“, – teigia EESRK nuomonės šiuo klausimu pranešėja **Kerli Ats**.

Europos bitininkai ir kiti medaus tiekimo grandinės suinteresuotieji subjektai susiduria su dideliais iššūkiais, susijusiais su medaus mišinių kilmės skaidrumu. Šios problemos daro didelį poveikį jų pajamoms ir bendrai padėčiai Europos rinkoje. Dabartinės kovos su sukčiavimu ir nesąžininga konkurencija pastangos tebėra nepakankamos. EESRK palankiai vertina pasiūlymą peržiūrėti Medaus direktyvą ir nustatyti privalomą medaus mišinių kilmės ženklinimą, tačiau išreiškia abejonių dėl nepakankamo užmojo įgyvendinti veiksmingas kovos su sukčiavimu priemones.

EESRK primygtinai ragina patvirtinti platesnio užmojo priemones, kuriomis būtų siekiama apsaugoti Europos medaus gamintojus, užtikrinti griežtų prekybos standartų laikymąsi, sistemingai tikrinti į ES importuojamą medų bei jo atsekamumą ir reikalauti, kad ženklinant medaus mišinius būtų nurodomos kilmės šalys. Siūlomame ženklinime turėtų būti nurodoma atitinkama kiekvienos kilmės medaus procentinė dalis, pateikiama mažėjančia tvarka.

Nepaprastai svarbu spręsti problemas, susijusias su kiekvienai kilmės šaliai tenkančio medaus mišinių procentinių dalių kiekybiniu vertinimu. EESRK pabrėžia, jog reikia greito ir prieinamo analizės metodo, kuris užtikrintų privalomo kilmės šalies ženklinimo vientisumą, taip apsaugant vartotojus nuo sukčiavimo.

Taip pat reikėtų stengtis sukurti atsekamumo sistemą, pagal kurią visas komerciniais tikslais parduodamas medus, neatsižvelgiant į tai, ar jis pagamintas ES, ar į ją importuotas, turėtų identifikavimo kodą. Ši sistema leistų atsekti medų surinkusį bitininką. Tačiau būtina užtikrinti, kad dėl šių priemonių įmonės (ypač mažosios ir vidutinės) nepatirtų pernelyg didelių išlaidų.

EESRK nuomone, kad b?t? galima atremti gr?smes j?r? saugumui, ES turi siekti veiksmingesnio daugiašališkumo

EESRK ragina aktyviau imtis bendrų veiksmų pagal ES jūrų saugumo strategiją, kurios tikslas - išsaugoti ES suverenumą, saugumą ir konkurencingumą. Komitetas remia ES ir NATO bendradarbiavimą užtikrinant jūrų saugumą ir pabrėžia ryžtingų veiksmų su tarptautiniais partneriais svarbą siekiant bendromis pastangomis kovoti su neteisėtu žmonių gabenimu ir prekyba žmonėmis.

Rugsėjo mėnesio plenarinėje sesijoje EESRK priėmė [nuomonę](#) dėl Komisijos bendro komunikato dėl ES jūrų saugumo strategijos ir jos veiksmų plano atnaujinimo, pabrėždamas daugiašališkumo kaip pagrindinio ES išorės veiksmų politinio principo svarbą užtikrinant jūrų

saugumą.

EESRK nuomone, ES ir NATO bendradarbiavimas turi būti toliau stiprinamas siekiant efektyviau koordinuoti veiksmus įvairiose bendro intereso srityse, įskaitant ypatingos svarbos infrastruktūrą.

EESRK narys ir nuomonės pranešėjas **Anastasis Yiapanis** pažymėjo: „ES jūrų saugumo strategija yra suderinta su ES strateginiu kelrodžiu. Jūrų sektorius turėtų tapti prioritetiniu ir jo atžvilgiu reikėtų laikytis visaapimančio požiūrio, ypač šiuo metu, kai stiprėja hibridinės grėsmės.“

Be to, EESRK ragina ES aktyviau bendradarbiauti su tarptautiniais partneriais ir kartu spręsti bendrą susirūpinimą keliančius klausimus, pavyzdžiui, neteisėto žmonių gabenimo ir prekybos žmonėmis.

EESRK narys ir nuomonės bendrapranešėjis **Mateusz Szymbanski** tvirtino, kad „įgulų saugumas turėtų būti vienas iš ES prioritetų“.

Deja, pasiūlyme dėl ES jūrų saugumo strategijos neužsimenama apie pilietinę visuomenę. EESRK pabrėžia, kad siekiant visuomenės pritarimo EK pasiūlymui ir būsimiems veiksams, būtinas nuolatinis bendradarbiavimas ir konstruktyvios diskusijos su ES pilietine visuomene. (at)

Discover what
the **EESC**
can do for you

2023 Edition

Naujas brošiūros „Sužinokite, kuo Jums gali būti naudingas EESRK“ leidimas

Ką tik išleidome atnaujintą vieną populiariausių brošiūrų apie EESRK. Kaip žinote, mes nesame panašūs į kitas ES institucijas. Mes - unikalus konsultacijų, dialogo ir konsensuso paieškų forumas, kuriame dalyvauja įvairių organizuotos pilietinės visuomenės grupių atstovai.

Mūsų narių organizacijos yra tarpininkės tarp visuomenės ir sprendimus priimančių asmenų. Jos suteikia žmonėms galimybę paskatinti pokyčius arba prisidėti sprendžiant jiems labai rūpimus klausimus.

12 puslapių leidinyje galėsite susipažinti su mumis, mūsų vaidmeniu ir vizija, mūsų nariais ir darbu, taip pat sužinoti kai kurias mūsų sėkmės istorijas. Taip pat rasite daugiau informacijos apie naująjį EESRK prezidentumą, kurio kadencija prasidėjo šiais metais.

Ir visa tai visomis 24 oficialiosiomis ES kalbomis!

Kopiją galite atsisiųsti iš čia

<https://www.eesc.europa.eu/lt/our-work/publications-other-work/publications/discover-what-eesc-can-do-you-2023-edition> (cw).

GRUPIŲ NAUJIENOS

Įmonės ragina imtis skubių veiksmų konkurencingumui atkurti

Stefano Mallia, EESRK Darbdavių grupės pirmininkas

Nurimus šurmuliui po Komisijos pirmininkės Ursulos von der Leyen paskutinio pranešimo apie Sąjungos padėtį, darbdaviai džiaugiasi, kad daugelį metų apleistas konkurencingumas vėl įtrauktas į darbotvarkę.

Mario Draghi buvo paprašytas parengti ataskaitą dėl Europos konkurencingumo ateities ir tai yra gera žinia siekiant palengvinti verslą Europoje ir atgauti konkurencinį pranašumą. Europos dalis pasaulio ekonomikoje jau daugelį metų mažėja ir prognozuojama, kad iki 2050 m. ji nusmuks žemiau 10 proc.

Keletas pavyzdžių: Europa turi keletą produktyviausių mažmenininkų, tačiau neturi internetinės mažmeninės prekybos platformos, kuri galėtų prilygti pirmaujančių JAV ir Kinijos internetinių mažmenininkų dydžiui. Europa yra stipri ir programinės įrangos srityje, tačiau neišnaudoja savo padėties, kad sukurtų pasaulyje pirmaujančią verslui skirtos programinės įrangos bendrovę.

Tikrovė tokia, kad, palyginti su mūsų konkurentais, ES įmonės susiduria su didelėmis administracinėmis kliūtimis, kurios trukdo joms investuoti ir veiksmingai pereiti prie ekologiškų ir skaitmeninių technologijų.

Daugelis Ursulos von der Leyen paminėtų naujų iniciatyvų yra mūsų darbo pagrindas, pavyzdžiui, konkurencingumo patikrinimo įgyvendinimas, leidimų išdavimo procedūrų paspartinimas vėjo energijos srityje, sektorių dialogai, skirti pereinamojo laikotarpio verslo modeliams remti, „Val Duchesse“ socialinio dialogo aukščiausio lygio susitikimas ir, galiausiai, Mario Draghi pranešimas dėl konkurencingumo, kuriame taip pat turi būti aptarta vidaus rinka, apie kurią Ursulos von der Leyen kalboje buvo visiškai neužsimenama.

Tačiau, jei atsižvelgsime į tai, kad ši teisėkūros institucija 2024 m. pradžioje dalyvaus Europos Parlamento rinkimų kampanijoje, esu šiek tiek pesimistiškas, nepaisant pozityvaus šios istorinės kalbos tono. Laikas mus spaudžia. Norint susigrąžinti konkurencingumą, politinės valios reikia dabar. Turime skubiai mažinti atotrūkį tarp žodžių ir tikrovės. Laikas ne mūsų pusėje.

Lapkričio pabaigoje darbdavių grupė surengs neeilinį posėdį Valensijoje, kuriame aptarsime būsimus iššūkius ir galimybes.

Kodėl svarbu, kad j?s? autobuso vairuotojas b?t? pails?j?s (ne tik d?l to, kad tai ir taip akivaizdu)?

Parengė EESRK Darbuotojų grupė

Šiuo metu Europos Komisija **iš dalies keičia taisykles dėl minimalių pertraukų ir poilsio laikotarpių tvarkos vienkartinio keleivių vežimo sektoriuje.**

Kadangi dauguma mūsų norime saugiai ir sklandžiai pasiekti kelionės tikslą, natūralu, kad tikimės, jog prie autobuso vairo – gerai pailsėjęs vairuotojas. **Tačiau taip yra ne visada.** Nors vartojamas terminas „vienkartinis vežimas“, dažnai šis darbas nėra nei sezoninis, nei vienkartinis, o veikia nuolatinis. Pagal siūlomą pakeitimą vykdant keleivių vežimą šalies viduje vairuotojams būtų leidžiama dirbti dvylika dienų iš eilės be poilsio, kaip dabar yra tarptautinio transporto sektoriuje, kuriame taip pat nuolat trūksta darbuotojų.

Toks lankstus požiūris į poilsio laiką, kurio laikantis, neva, siekiama spręsti vairuotojų trūkumo problemą, ne tik kelia pavojų kelių eismo saugumui (o atsižvelgiant į tai, kad dauguma vairuotojų šiame sektoriuje yra 50 metų ir vyresni, didesnis stresas kelia didelę riziką), bet ir gali pagilinti problemą, kurią bandoma spręsti. Dėl blogesnių darbo sąlygų ši profesija, neabejotinai, taps mažiau patraukli, nes šias pareigas einantys vairuotojai dažnai atlieka ir kitas su keleivių aptarnavimu susijusias užduotis.

Galbūt turėtume apvarstyti galimybę pagerinti darbo sąlygas ir padėti šiame sektoriuje norintiems dirbti asmenims gauti licencijas ir leidimus, užtikrinti saugią infrastruktūrą, visų pirma poilsio aikštes, tuomet, tikėtina, pritrauktume daugiau vairuotojų.

Konferencijoje d?l ES apsir?pinimo maistu savarankiškumo pabr?žiamas esminis žem?s ?kio, žuvininkyst?s ir vartotoj? vaidmuo ir raginama vykdyti ?trauki? ir tvari? maisto politik? laikantis ilgalaik?s vizijos

Parengė EESRK Pilietinės visuomenės organizacijų grupė

Sąžiningos kainos ūkininkams ir vartotojams ir teisinga bei skaidri informacija yra labai svarbūs, kad pirminis sektorius ir vartotojai atliktų savo pagrindinį vaidmenį užtikrinant strateginį savarankiškumą Europos maisto gamybos srityje. Šis savarankiškumas turi atitikti Europos žaliojo kurso strategiją „Nuo ūkio iki stalo“, pagal kurią reikia pakoreguoti dabartinę

maisto politiką.

Tai pagrindinės išvados, priimtose konferencijoje [ES apsirūpinimo maistu savarankiškumas. Žemės ūkio, žuvininkystės ir vartotojų vaidmuo](#), kurią 2023 m. rugsėjo 26 d. Galisijos kultūros mieste Santjago de Komposteloje surengė EESRK pilietinės visuomenės organizacijų grupė kartu su Galisijos regioninės vyriausybės kaimo reikalų ministru ir jūrų reikalų ministru.

Pilietinės visuomenės organizacijų grupės pirmininkas **Séamus Boland** pasakė, kad sąžininga, sveika, atspari ir tvari maisto grandinė naudinga visiems europiečiams, įskaitant gamintojus, platintojus ir vartotojus. Tačiau pastarojo meto pasaulinės krizės parodė, kad reikia Europos apsirūpinimo maistu savarankiškumo taikant labai aukštus pasaulinius saugumo standartus. Be to, jis pabrėžė bendradarbiavimo svarbą: „Maisto sektoriaus ateitis priklausys nuo įvairių subjektų, sektorių ir politikos sričių atstovų bendradarbiavimo siekiant veiksmingai spręsti ir šalinti daugelį problemų. Turėtume siekti įtraukios maisto politikos ir parengti ilgalaikę ES žuvininkystės sektoriaus viziją.“ Jo nuomone, Europos apsirūpinimo maistu savarankiškumas priklausys nuo pavienių asmenų, bendruomenių ir organizuotos pilietinės visuomenės sprendimų.

Kaimo reikalų ministras **José González Vázquez** pažymėjo (...).

Daugiau informacijos apie konkrečius mūsų konferencijos dalyvių pasiūlymus ir Galisijos menininko [Adrián Baúlde](#) fotografijų parodą [Mariscadoras](#), kurią bendradarbiaudama su Galisijos kultūros miestu konferencijos metu surengė Pilietinės visuomenės organizacijų grupė, [rasite čia](#). Fotografijos skirtos vėžiagyvių rinkėjams ir jų vaidmeniui vietos maisto sistemoje. Paroda papildė ir parėmė Komiteto darbą atsparių ir tvarių Europos maisto sistemų srityje.

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

„Priartinti ES 2023“. Pakalb?kime apie rinkimus

Lapkričio 23-24 d. Bratislavoje vyks svarbus EESRK komunikacijos renginys, į kurį susirinks pilietinės visuomenės organizacijų komunikacijos specialistai. Artėjant 2024 m., kurie galėtų būti vadinami „rinkimų pasaulio taurės varžybomis“, turint omenyje visame pasaulyje vykšančių rinkimų skaičių, seminare „Priartinti ES“ daugiausia dėmesio bus skiriama naujojo Europos Parlamento rinkimams.

Visų pirma, seminare, kuris vadinasi **2024 m. Europos Parlamento rinkimai**. Kodėl verta balsuoti?, bus siekiama suteikti postūmį pilietinės visuomenės organizacijoms ir joms padėti skleisti informaciją apie ES rinkimų svarbą ir pasiekti didelį rinkėjų aktyvumą, nes kai kuriose valstybėse narėse pastebimas demokratijos regresas ir mažesnis

pasitikėjimas demokratinėmis institucijomis, darantis poveikį visoms šalims.

Konkrečiai seminare bus nagrinėjamos trys temos, kurios ateinančiais mėnesiais gali dominuoti diskusijose:

- Dezinformacija ir jos poveikis 2024 m. rinkimams. Ar galima drąsiai teigti, kad vykstant rinkimų kampanijoms dėl vietų Europos Parlamente, padaugės melagingų naujienų ir klaidingų naratyvų. Šiuo metu, kai dirbtinis intelektas tampa nauja dezinformacijos riba, ar bus dar sunkiau jį nustatyti? Ar naujos ES taisyklės dėl dezinformacijos gali padėti sustabdyti socialinių tinklų „trollių armijas“ skleidžiamą melą? Ar jos gali padėti pažaboti užsienio šalių kišimąsi į rinkimus? Ką būtų galima padaryti, kad būtų sustabdyta horizonte besitelkianti dezinformacijos lavina?
- Pilietinių visuomenės sutelkimas rinkimų metu: kas veiksminga, o kas ne. Ar, silpnstant demokratijai visoje Europoje, pilietinių visuomenė yra pasirengusi parodyti Europos Parlamento rinkimų svarbą Europos gyventojams ir įtikinti juos aktyviai dalyvauti? Ar naujoje komunikacijos aplinkoje, kai atrodo, jog tradicinė žiniasklaida praranda pozicijas, kova už rinkimų širdis ir protus vyks socialiniuose tinkluose ar bendraujant asmeniškai, per viešus susibūrimus? Analizuodami neseniai vykusius rinkimus bandysime išsiaiškinti, ką daryti ir ko nedaryti bendraujant su potencialiais rinkėjais.
- Rinkimai ir jaunimas. Kaip įtikinti jaunimą, kad jo balsas yra svarbus? Kaip jį paskatinti aktyviai balsuoti? Neseniai vykusios apklausos parodė, kad daugiau kaip pusė jaunesni nei 25 m. europiečių jau įsisi pagrindinės politikos ir ES nuošalyje, tad kaip pasikeisti tokį jį įsitikinimą?

Seminaras vyks kaip vienas ciklo „Priartinti ES“ renginių, kurie kasmet suteikia platformą žiniasklaidos ir komunikacijos specialistams iš pilietinės visuomenės organizacijų užsiimti tinklaveika ir aptarti einamuosius, Europai svarbius bendro intereso klausimus. Seminare EESRK nariai ir kiti ES atstovai, partnerių organizacijos iš valstybių narių, žurnalistai ir tyrėjai dalyvaus diskusijose aktualiomis temomis. Visa seminaro programa ir pranešėjų pavardės netrukus bus paskelbtos EESRK interneto svetainėje. Jei norite sužinoti daugiau, rašykite adresu pressofficers@eesc.europa.eu.

Redaktorės

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)
Laura Lui (ll)

Numerų rengė

Christian Weger (cw)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanis (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinator?

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adresas

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas
Jacques Delors pastatas, 99 Rue Belliard, B-1040
Briuselis, Belgija
Tel. +32 2 546 9476
E. paštas eescinfo@eesc.europa.eu

EESRK info leidžiamas devynis kartus per metus Komiteto plenarinių sesijų metu. ? EESRK info leidžiamas 23 kalbomis.

EESRK info nėra oficiali EESRK veiklos ataskaita. Tokio pobūdžio dokumentai skelbiami Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba kituose Komiteto leidiniuose.

Atgaminti leidžiama, jei daroma nuoroda ? šaltinį – EESRK info – ir kopija nusiunčiama redaktoriui.

10/2023